Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (judecător Veronica Cuculescu)
Dosarul nr.2a-830/24 (nr.2-24039205-03-2a-31072024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

14 octombrie 2025 mun.Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii
Grefier: Radmila Roșca

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Nicolaev Alexandr prin intermediul avocatului Eremia Igor împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Diogoti Anna către Nicolaev Alexandr, intervenient accesoriu Structura Teritorială Asistență Socială Rezina, privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 09.04.2024, Diogoti Anna a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolaev Alexandr, intervenient accesoriu Structura Teritorială Asistență Socială Rezina, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere copilului minor.

În motivarea cererii a indicat că, a înregistrat căsătoria cu pârâtul la data de ***** la OSC Tiraspol sub nr. *****, din relațiile menționate la ***** s-a născut fiul *****.

Drept motiv al destrămării familiei a invocat neînțelegerile în familie și traiul separat din iunie 2022. A menționat că bunuri care pot fi partajate nu au.

Totodată, a relevat că, după separare, copilul a rămas la întreținerea sa, iar din partea pârâtului nu primește nici un ajutor.

A mai indicat că, căsătoria părților a fost desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Rîbnița și domiciliul copilului a fost stabilit cu reclamanta.

Reclamanta consideră că, nu are nevoie de mediere și de termen de împăcare, deoarece nu dorește să păstreze familia. La fel, consideră că, pârâtul este vinovat de destrămarea familiei.

A solicitat desfacerea căsătoriei încheiate între Diogoti Anna și pârâtul Nicolaev Alexandr înregistrată la ***** la OSC Tiraspol, sub nr. *****. Să fie determinat domiciliul copilului minor Nicolaev ***** a.n. ***** cu reclamanta. Să fie încasat de la Nicolaev Alexandr în folosul reclamantei, pensia pentru întreținerea copilului minor,

Nicolaev ***** în sumă fixă de 2 000 lei, lunar până la atingerea majoratului de către copil.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Diogoti Anna împotriva lui Nicolaev Alexandr, privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilul minor.

- s-a desfăcut căsătoria între Nicolaev Alexandr şi Diogoti Anna încheiată la data de 11 noiembrie 2021, la Tiraspol, Republica Moldova sub numărul *****.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat de la Diogoti Anna și Nicolaev Alexandr taxa de stat în mărime de câte 250% din unitatea convențională, de la fiecare.

Copia hotărârii cu privire la desfacerea căsătoriei se trimite la Oficiul stare civilă Rezina în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă.

- s-a stabilit domiciliul copilului minor Nicolaev *****, născut la *****, la domiciliul mamei Diogoti Anna.
- s-a încasat de la Nicolaev Alexandr, născut la *****, în beneficiul lui Diogoti Anna, născută la *****, pensie pentru întreținerea copilului minor Nicolaev *****, născut la *****, în mărime de 1 700 (una mie șapte sute) lei, lunar, începând cu data de 09.04.2024 până la împlinirea vârstei majoratului de către copii.
- s-a încasat de la Nicolaev Alexandr, născut la *****, taxa de stat în mărime de 865, 96 (opt sute șaizeci și cinci lei, 96 bani).

În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 19 iunie 2024, avocatul Eremia Igor în interesele lui Nicolaev Alexandr a contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Diogoti Anna.

Argumentele părților:

<u>În motivarea cererii de apel</u>, avocatul Eremia Igor în interesele lui Nicolaev Alexandr a menționat că, nu este de acord cu soluția instanței de fond, o consideră ilegală, neîntemeiată și pasibilă de casare, din motive de fapt şi normele de drept ce succed.

Menționează că, reclamanta în momentul în care a înaintat cererea de chemare în judecată la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a tăinuit de la instanța de judecată, probele care ar fi dus la respingerea acțiunii înaintate.

La 03.11.2022, de către Judecătoria Rîbniţa, r-nul Rîbniţa, a fost admisă acțiunea reclamantei Diogoti Anna, privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor cu mama şi încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor şi inclusiv a mamei, în sumă de 1000 ruble pensie alimentară de întreținere a copilului minor şi 300

ruble de întreținere a mamei, însă, indică apelantul că, hotărârea privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor şi a mamei, dosar nr. 2-579/2023, nu a fost prezentată, nici plățile efectuate de către pârât în contul onorării obligațiunilor de achitare a pensiei alimentare de întreținere a copilului minor şi respectiv a hotărârii Judecătoriei Rîbniţa.

Invocând prevederile art. 265 CPC, apelantul menționează că, prin hotărârea Judecătoriei Rîbniţa, deja a fost dispusă desfacerea căsătoriei stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, între aceleași părți, iar ulterior, prin hotărâre a fost dispusă încasarea pensiei alimentare în mărime de 1000 ruble şi de întreținere a mamei în mărime de 300 ruble, fiind inițiată procedură de executare forțată la 09.06.2023 cu nr. 40025-t-2023.

Consideră că, prin acțiunile reclamantei, se urmărește încasarea dublă a pensiei alimentare de întreținere a copilului comun minor, ceia ce constituie o ilegalitate, mai mult, susține că, tăinuirea despre existența hotărârii despre încasarea pensiei alimentare şi despre achitările efectuate de către pârât, la fel, constituie o prezentare incompletă distorsionată a poziţiei faţă de instanţa de judecată.

Ce ţine de faptul că, pârâtul nu a informat instanţa despre existenţa hotărârii instanţei de judecată, privind încasarea pensiei alimentare de întreţinere a copilului minor şi a mamei, menționează că, ultimul s-a apărat în proces de sine stătător, respectiv, nu a beneficiat de posibilitatea de a se apăra eficient şi complet.

In temeiul celor invocate supra, consideră că, pârâtul execută hotărârea instanței de judecată şi anume a Judecătoriei Rîbniţa, achitând pensia alimentară de întreținere a copilului minor şi plata pentru întreținerea mamei, context în care, în cazul în care există deja o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată în privința aceluiași subiect şi obiect, consideră că, cererea de apel urmează a fi admisă, iar acțiunea reclamantei urmând a fi respinsă.

Mai menționează apelantul că, deși la nivel teritorial, ar exista probleme legate de integritatea teritorială a Republicii Moldova în privința segmentului din stânga Nistrului, aceste divergențe nu pot şi nu ar trebui să afecteze drepturile cetățenilor de rând, or, pârâtul, este cetățean al Republicii Moldova, indiferent de locul de domiciliu.

În același context, apelantul mai subliniază că, desfacerea căsătoriei, care la fel a fost încheiată de către o autoritate nerecunoscută de către autoritățile din Republica Moldova, şi anume Oficiul Stare Civilă din Tiraspol cu nr. *****, or, în cazul dat căsnicia încheiată la *****, la fel nu urmează a fi considerată valabilă, fiind necesar de încheiat căsătoria doar în Republica Moldova. Iar în cazul în care, instanța admite acțiunea, desfăcând căsătoria între pârât şi reclamant, astfel, se recunoaște valabil actul de încheiere a acestei căsătorii, respectiv, nu poate fi trecută cu vederea sau omisă nici hotărârea judecătorească prin care deja a fost desfăcută căsătoria părților şi stabilit domiciliul copilului minor cu mama.

De altfel, consideră apelantul că, se creează practica dublelor standarde, respectiv sunt respectate drepturile reclamantei, fiind lezate esențial drepturile pârâtului, neputând beneficia de un proces echitabil şi nici de principiul egalității armelor în proces.

În referința depusă la apelul declarat de avocatul Eremia Igor în interesele lui Nicolaev Alexandr, reprezentantul Agenției Teritoriale de Asistență Socială Centru-Est a

solicitat menținerea hotărârii instanței de fond în latura stabilirii domiciliului copilului minor Nicolaev ***** cu mama Diogoti Anna.

Poziția părților în instanța de apel:

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Nicolaev Alexandr, avocatul Eremia Igor a reiterat motivele de fapt și de drept ce au fost invocate în cererea de apel. A solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Diogoti Anna.

Reprezentantul intimatei Diogoti Anna, avocatul Caciarin Ruslan a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

Intervenientul accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Rezina, prin intermediul referinței depuse la apel, a solicitat examinarea cauzei în lipsă, ținând cont de poziția invocată.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, audiind explicațiile participanților prezenți la ședința de judecată, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de avocatul Eremia Igor în interesele lui Nicolaev Alexandr, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art.362 alin.(1) CPC, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Colegiul civil reține că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la data de 04 iunie 2024 (f.d.36), iar apelul preliminar a fost declarat la data de 19 iunie 2024 (f.d.41), fiind înregistrat la Judecătoria Orhei, sediul Rezina cu nr. de intrare 8020, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 CPC.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) CPC, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.*

În temeiul art.130 CPC, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.*

Potrivit art.240 alin.(1) CPC, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.*

Actele cauzei certifică faptul că, Nicolaev Alexandr și Diogoti Anna, la data de *****, au înregistrat căsătoria la Tiraspol, Republica Moldova, aceasta fiind înregistrată sub nr. *****, fapt confirmat prin copia certificatului de căsătoria nr. CS-V 1657326 (f.d.9).

La data de *****, din căsătorie s-a născut copilul Nicolaev *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere NA-VI ***** (f.d.15).

Invocând destrămarea familiei și faptul că pîrîtul nu contribuie la întreținerea copilului minor, la 09.04.2024, Diogoti Anna a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolaev Alexandr, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Rezina, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere copilului minor (f.d.4).

Colegiul civil reține că, potrivit Avizului de stabilire a domiciliului pentru copilul minor nr.253 din 29.05.2024, Structura Teritorială de Asistență Socială Rezina a solicitat de a accepta posibilitatea stabilirii domiciliului copilului minor Nicolaev *****, a.n. ***** în comun cu mama Diogoti Anna (f.d.28).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Diogoti Anna împotriva lui Nicolaev Alexandr, privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilul minor. S-a desfăcut căsătoria între Nicolaev Alexandr şi Diogoti Anna încheiată la data de 11 noiembrie 2021, la Tiraspol, Republica Moldova sub numărul *****. S-a stabilit domiciliul copilului minor Nicolaev *****, la domiciliul mamei Diogoti Anna. S-a încasat de la Nicolaev Alexandr în beneficiul lui Diogoti Anna pensie pentru întreținerea copilului minor Nicolaev ***** în mărime de 1 700 (una mie șapte sute) lei, lunar, începând cu data de 09.04.2024 până la împlinirea vârstei majoratului de către copii. S-a încasat de la Nicolaev Alexandr taxa de stat în mărime de 865, 96 (opt sute șaizeci și cinci lei, 96 bani). În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată (f.d.42-50).

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 19 iunie 2024, avocatul Eremia Igor în interesele lui Nicolaev Alexandr a contestat hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii c u pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Diogoti Anna (f.d.67-68).

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.(1), (2) CPC, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.*

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele

esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare.

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Potrivit art.5 alin.(1) CPC, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

Conform art.118 alin.(1) CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Iar potrivit art.121 CPC, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

În speță, obiectul juridic litigios constituie desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord concluzionează că, soluția instanței de fond privind admiterea parțială a acțiunii este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

Pentru început, Colegiul civil subliniază că, hotărârile emise de instanțele din stânga Nistrului, fiind structuri neconstituționale, nerecunoscute, nu au statut de acte judecătorești ale Republicii Moldova și nu pot produce efecte juridice pe teritoriul său. Entitățile din regiune nu sunt instanțe recunoscute, iar actele lor nu pot fi supuse procedurii de recunoaștere prevăzute de CPC. În consecință, hotărârea Judecătoriei Rîbnița din 03 noiembrie 2022 invocată în cererea de apel este irelevantă pentru prezentul litigiu și nu poate constitui temei pentru casarea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024. Or, reclamanta a fost în deplin drept să se adreseze instanței de

judecată competente, întrucât numai instanțele naționale, legal investite, pot soluționa litigiile civile și emite hotărâri cu efect juridic pe teritoriul statului.

Mai mult, jurisprudența CEDO în cauza *Ilaşcu şi alţii c. Moldovei şi Rusiei* a reținut că, structurile din stânga Nistrului nu funcționează în temeiul Constituției Republicii Moldova și nu sunt autorități de drept ale Republicii Moldova.

Așadar, instanța de apel reține că potrivit art. 2, alin.(3) Codul familiei, *(3) Relaţiile familiale sînt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimţită între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi material, fidelitate conjugală, prioritate a educaţiei copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori şi ale celor inapţi de muncă ai familiei, soluţionare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieţii familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relaţiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei.*

În temeiul art.33, lit.a) Codul familiei, *căsătoria încetează prin a) desfacerea căsătoriei (divorţ).*

Iar, în conformitate cu art. 35 Codul familiei, *căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice, la misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova, la notar sau pe cale judecătorească.*

Potrivit art. 37, alin.(1), (3) Codul familiei, *(1) Dacă soţii au copii minori comuni şi nu au ajuns la un acord privind întreţinerea, educaţia şi domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorţ al unuia dintre soţi, cu excepţia cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) şi a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută de notar, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească. (3) Instanţa judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sînt imposibile.*

În accepțiunea art. 38 Codul familiei, *(1) La desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicând mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. (2) În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată: a) să împartă, la cererea soţilor (a unuia dintre ei), bunurile lor proprietate în devălmăşie; b) să determine care dintre părinţi va plăti pensia de întreţinere a copiilor minori şi mărimea acesteia; c) să stabilească, la cererea soţului care are dreptul la pensia de întreţinere de la celălalt soţ, mărimea şi modul de plată a acestei pensii; d) să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.*

Distinct de normele citate supra raportate la motivele invocate de reclamantă cu privire la desfacerea căsătoriei și faptul că, în instanța de fond părțile au susținut solicitarea privind desfacerea căsătoriei, exprimându-și categoric refuzul acordării unui termen de împăcare, Colegiul civil reține ca una corectă și întemeiată concluzia instanței de fond potrivit căreia căsătoria între Diogoti Ana și Nicolaev Alexandr nu mai poate fi

păstrată, ea existând doar formal, iar acordarea termenului de împăcare nu ar fi avut efectul scontat.

Urmare a celor stabilite supra, instanța de apel reține că, potrivit jurisprudenței CEDO în materia relațiilor familiare, pentru un părinte și copilul său, faptul de a fi împreună reprezintă element fundamental al vieții de familie (Olsson v. Sweden nr.10465/83 din 24.03.1988, §59).

Aderent, Colegiul civil va reține principiul interesului superior al copiilor care reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

În acest sens, Colegiul ține să remarce că, interesul superior al minorului reclamă menținerea acestuia cât mai mult timp într-un mediu familial normal și echilibrat în prezența ambilor părinți pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredințarea sa unuia sau altuia dintre părinți.

Din aceste considerente, după separarea părinților, menținerea și încurajarea relației copilului cu părintele căruia nu i-a fost încredințat, devine vitală pentru dezvoltarea morală normală a acestuia.

În același timp, instanța de apel notează că, limitele intervenției în exercițiul dreptului garantat de art.8 CEDO trebuie să parvină de la o autoritate (judiciară, administrativă, legislativă) și nu de la o autoritate privată (părinți).

Deci, se constată că, minorul a cărui domiciliu se solicită a fi determinat cu mama Diogoti Anna, are o vârstă fragedă de 3 ani, vârstă la care copilul nu poate conștientiza pe deplin acțiunile sale, având nevoie de supraveghere, întreținere, dragoste și educație din partea ambilor părinților.

Conform art.18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, *ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.*

Art.16 din Legea privind drepturile copilului prevede că, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceştia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesare în interesul copilului.*

Potrivit art.62 alin.(1) și (3) Codul familiei, *drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului. Toate problemele privind educația şi instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului.*

Potrivit dispozițiilor art.63 Codul familiei, *(1) În cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. (1[1]) În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților. (2) Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască,*

domiciliul minorului se stabileşte de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului față de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)

Art. 64 alin.(1) din Codul familiei, *părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.*

Conform art.3 alin.(1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.*

În aceeași ordine de idei, instanța de apel notează că, din textul art.6 din Convenția ONU privind drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, reiese că, copiilor nu li se recomandă să fie despărțiți de mama lor, fără o necesitate evidentă și urgentă, or, urmează a fi luată în considerare vârsta fragedă a copilului care are nevoie de afecțiunea mamei, or, nimeni nu poate înlocui mama biologică.

Deopotrivă, Colegiul civil menționează că, stabilirea domiciliului minorului cu mama, nu îl lipsește pe tatăl biologic, la caz Nicolaev Alexandr de a-şi exercita în deplină măsură drepturile şi obligațiile părintești prevăzute de legislația în vigoare.

Subsecvent, în acest sens, instanța examinând problema stabilirii domiciliului copilului minor Nicolaev ***** are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare. Or, imperativele asigurării celei mai bune protecții intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv vârsta acestuia, posibilitățile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală și nu în ultimul rând siguranța acestuia vor constitui circumstanțe determinante pentru instanță la stabilirea domiciliului copilului minor.

Reieșind din prevederile legale enunțate, circumstanțele de fapt stabilite, Colegiul civil concluzionează că, prima instanță întemeiat a conchis asupra admiterii solicitării formulate de Diogoti Anna cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor Nicolaev ***** cu mama acestuia.

Subsecvent, potrivit prevederilor art.48 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, *părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. Or, creșterea, educația și instruirea copiilor este posibilă numai în condițiile exercitării corespunzătoare a obligațiilor părinteşti de întreținere materială a acestora.*

Art.3.1 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989 stipulează că, *în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții*

publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Potrivit art.58 Codul Familiei, *părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Drepturile şi obligațiile părinților, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obținerii capacității depline de exercițiu de către copil.*

În acord cu art. 60 alin.(1) și (2) Codul Familiei, *părinții au dreptul şi sunt obligați să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.*

Conform art.74 alin.(1)-(3) Codul familiei, *părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.*

În acord cu prevederile art.76 alin.(1), (2) Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, modificarea cuantumului pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.*

Colegiul denotă ca fiind rezonabilă menținerea unui nivel de trai al copiilor, care să corespundă necesităților acestora, or, întreținerea oferită de părinte trebuie să corespundă intereselor și necesităților copilului, care să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a acestuia la un nivel corespunzător și suficient.

În acest context, Colegiul remarcă faptul că, prin prisma legislației interne și a tratatelor internaționale, părinții sânt obligați să asigure copilului un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială, să creeze condiții de viață necesare dezvoltării copilului.

Totodată, este de menționat că, ambii părinți sunt obligați să contribuie la întreținerea copilului în egală măsură. Or, potrivit art. 58 alin. (1) din Codul familiei,

părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Instanța de apel notează că, apelantul, în calitate de părinte al copilului căruia îi datorează întreținerea are obligația pozitivă de a întreprinde toate măsurile dependente de el în vederea asigurării unei întrețineri pentru acordarea unui trai decent copilului său, or, suma de 1700 lei, instanța de fond a considerat-o rezonabilă, fiind în concordanță cu cuantumul minimului de existență stabilit pentru copii minori în vârstă de 1-6 ani, potrivit datelor statistice ale Biroului Național de Statistică, care urmează a fi asigurat de ambii părinți.

În acest context, conform art. 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, *statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.*

Reglementări similare se regăsesc și la art. 27 alin.(2) din Convenție, care prevede că, *părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.*

Or, la determinarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, instanța de judecată pornește de la interesul primordial al copilului, asigurarea acestuia a unui nivel suficient de asigurare materială, în raport cu starea materială şi familială a părinților şi alte circumstanțe importante.

În continuare, abordând situația de fapt, instanța de apel va menține hotărârea contestată, prin care cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor a fost stabilit în sumă de 1 700 lei lunar, cuantum care ar acorda o asigurare materială minimă necesară copilului, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării acestuia.

Cu privire la încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei, instanța de apel reține că, potrivit art. 82 din Codul de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi din cheltuielile de judecare a cauzei*.

Potrivit art.98 alin.1 CPC, *(1) Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. În acest caz, taxa de timbru se încasează în contul instanței judecătorești de la pârât, dacă pârâtul nu este scutit de plata acesteia.*

Prin prisma art.98 alin.(1) CPC, se constată că, instanța de fond just a încasat de la Nicolaev Alexandr în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 865,96 lei pentru pretenția admisă parțial cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor formulată în acțiunea depusă de Diogoti Anna.

Subsecvent Colegiul reține că la depunerea cererii de apel, partea apelantă nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul conchide că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind legală și întemeiată.

Distinct de cele invocate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord constată că, argumentele apelului nu constituie temei de casare a hotărârii primei instanțe, motiv din care apelul declarat de avocatul Eremia Igor în interesele lui Nicolaev Alexandr se respinge, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

D E C I D E:

Respinge cererea de apel declarată de Nicolaev Alexandr prin intermediul avocatului Eremia Igor.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 iunie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Diogoti Anna către Nicolaev Alexandr, intervenient accesoriu Structura Teritorială Asistență Socială Rezina, privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător: **Elena Grumeza**

judecătorii: **Natalia Costaș**

Ivan Parii